Literatura catalana

Jacint Verdaguer (lectures anteriors)

Solucions · 6 exercicis

Proves d'accés a la universitat (PAU) de Catalunya. Ordenats del més recent al més antic.
Retalls dels exàmens i pautes oficials (selecat.cat / universitats.gencat.cat).

1. PAU 2005 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

Pregunta 1
La pregunta val 3 punts. L'alumne/a pot resoldre-la en forma de desenvolupament d'un únic tema coherent, o per parts. Ho faci com ho faci, tal com està formulada, a efectes pràctics de puntuació, pot entendre's dividida en dues parts, cada una de les quals pot ser valorada en 1,5 punts.

La primera part, més genèrica, fa referència a la importància de *Canigó* en el marc de la Renaixença. La segona, més precisa, demana que s'explicitin algunes de les aportacions (novetats, solucions formals, el mateix concepte de poema èpic,...) que la crítica ha remarcat, respecte d'aquest poema, en relació amb la literatura d'aquella època.

Quant a la primera part, cal referir-se específicament a la idea de *Canigó* com a poema èpic fundacional, en el sentit que narra els orígens de Catalunya. També a l'assoliment d'una fita en la poesia romàntica catalana i en el moviment global de la Renaixença, pel que representa de recuperació de la identitat nacional de Catalunya i de la seva literatura. Aquest és l'aspecte bàsic a valorar; amb tot, la referència que es fa al subtítol pot permetre a l'alumne/a referir-se al concepte de llegenda –que matisa el de poema èpic–, a la importància dels Pirineus en l'obra de Verdaguer i, si es té en compte la dedicatòria «Als catalans de França», al concepte unitari que té el poeta de la seva «pàtria». De totes maneres, si l'alumne resol de manera correcta, completa i amb un plantejament raonat i coherent els dos primers aspectes apuntats en aquest paràgraf, pot ser valorat en 1,5 punts.

La segona part de la pregunta permet un ventall de respostes molt ampli, impossibles de concretar en aquestes pautes. A tall d'exemple, l'alumne/a es pot referir a la conjunció de dues trames argumentals, corresponents a un món real (històric) i un món fantàstic (el de les fades), en una unitat de poema; la inclusió de llegendes i elements procedents del folklore popular en el context del relat argumental; la varietat mètrica que respon a la voluntat d'adequar en cada cant –i al seu interior, a voltes, en cada fragment– la matèria a la forma; el recurs, en cants fonamentals com el VI, VII i XII, a l'alternança de veus individuals, duals,... i de cors, etc.

2. PAU 2005 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció A)

Pregunta 2
La pregunta val 2 punts. Es demana una explicació breu de la qüestió que s'hi formula, que és prou concreta. El que es valora, doncs, és l'adequació de la resposta a la pregunta plantejada. No es tracta de desenvolupar un tema general a partir de la qüestió formulada.

En aquest cas, cal que l'alumne/a s'adoni del canvi en el temps de la narració, entre el dels dotze cants del poema, un relat situat entorn de l'any 1000, i el de l'epíleg, a l'època contemporània de Verdaguer. I de la relació argumental que s'estableix entre els cants i l'epíleg derivada dels monestirs de Sant Martí del Canigó i Sant Miquel de Cuixà, edificats en aquell context de l'any 1000 i en runes a la segona meitat del segle XIX.

3. PAU 2005 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Pregunta 1

La pregunta val 3 punts. Tal com es formula, hi ha tres aspectes del text que l'alumne ha de considerar fonamentalment; cada un d'ells pot ser valorat amb 1 punt:

. els tipus de fonts (genèriques) del poema;

. la construcció del poema, la seva estructura, el valor dels cants;

. la interpretació del poema: nostàlgia del passat i fe en el futur.

Quant al primer aspecte, no es demana un coneixement de les fonts concretes que pogués tenir presents Verdaguer, sinó de quin tipus o gènere són (història, llegenda, geografia,...); cal que es raoni la resposta, si més no exemplificant les afirmacions amb passatges del poema o referències concretes.

Pel que fa al segon aspecte, l'alumne ha de desxifrar la metàfora que utilitza el crític, la del «retaule grandiós...», per valorar la confecció de *Canigó* a partir de «peces» (cants i/o fragments amb entitat pròpia dins dels cants), algunes de les quals permeten de ser considerades de manera independent del poema, però que, juntes i sense sobrar-ne cap, construeixen el poema. Aquí l'alumne/a pot referir-se a la varietat mètrica de cants i fragments per corroborar la seva opinió.

L'apunt d'interpretació del poema amb què es clou la citació de Ricard Torrents hi queda prou definida; l'alumne/a ha de saber exposar de manera convincent els fonaments d'aquesta interpretació. Seria bo –tot i que no és imprescindible– que, en aquest cas, fes menció explícita del sentit de l'epíleg.

Si l'alumne/a tracta de manera correcta i coherent algun altre aspecte que pot deduir-se del text proposat, per aquest concepte pot ser valorat fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no pot sobrepassar els 3 punts.

4. PAU 2004 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

Pregunta 1

—La pregunta val tres punts. Tal i com està establert en les pautes generals de correcció, almenys dos dels tres punts han d'estar relacionats amb la manera com s'han desenvolupat els aspectes guiats en l'enunciat de la pregunta. Això no vol dir, és clar, que qui se centri només en els aspectes guiats no pugui tenir—si ho fa bé—els tres punts. El que sí que vol dir, però, és que qui no parli dels aspectes assenyalats en l'enunciat només pot tenir, com a màxim, un punt. En aquest cas concret, el que cal valorar especialment és:

—Saber veure la importància del personatge de Gentil, concebut com a veritable heroi romàntic, un protagonista amb qualitats sobrehumanes que actua en un paisatge d'ambient també clarament idealitzat pel romanticisme.

—Saber adonar-se que Gentil no és un personatge inexpressiu d'una sola peça, sinó que és un home que presenta clarament un conflicte interior, un home esqueixat per la dualitat radical de la sensibilitat romàntica.

—Guia de puntuació:

—Un punt i mig per una bona anàlisi de l'argumentació demanada.

—Un punt i mig per una bona exemplificació de la resposta.

En qualsevol cas, aquesta guia de puntuació no cal que sigui aplicada estrictament. El corrector ha de tenir en compte que l'examen és una prova de coneixements, però també de maduresa.

5. PAU 2004 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció B)

Pregunta 2

La pregunta val dos punts, un per cada pregunta. Les respostes correctes són:

1. c)
2. d)
3. b)
4) d)

6. PAU 2004 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció B)

Pregunta 2

La pregunta val dos punts, un per cada pregunta. Les respostes correctes són:

1. d)
2. d)
3. b)
4. d)

ATENCIÓ! Cada resposta errònia de la pregunta 2 descompta un 33% de la puntuació prevista per a cada pregunta (a efectes de càlcul, s'han de restar 0,16 punts per cada resposta incorrecta). Per contra, les preguntes no contestades no tindran cap descompte. La puntuació global de la pregunta 2 **no** pot ser **negativa**. Al final de l'examen, s'ha de tenir en compte que, si la suma total de punts no és múltiple de 0,5, **caldrà arrodonir**-la.